

ЮРІЙ ШКРІБЛЯК

— ОСНОВОПОЛОЖНИК ГУЦУЛЬСЬКОЇ РІЗЬБИ
НА ДЕРЕВИНІ

28.04.1822-1884

Народився **Юрій Шкрібляк** у селянській сім'ї в селі Яворові Косівського району.

У сім'ї було вісімнадцятеро дітей. Юра був найстаршим сином.

З юних літ Юрій
придивляючись до
батькової роботи,
сам навчився робити
барильця та інші
посудини з дерева.

Хлопцеві
подобалося
вогнепальна зброя,
особливо оздоблена
різьбою і металом.

Він пробує сам
виготовляти ложі для
рушниці і прикрашає
їх різьбою.

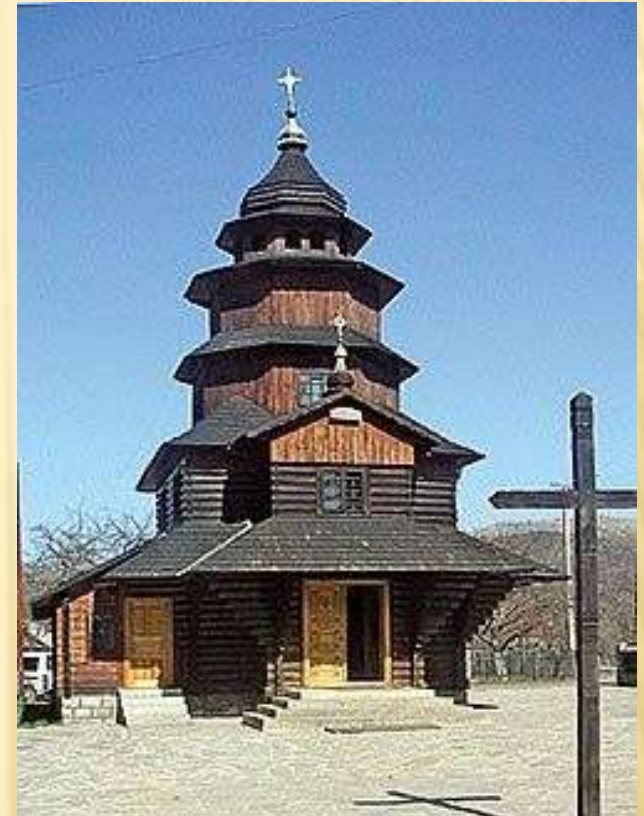

У 1844 році забрали в рекрути. Служив в уланському полку.

У 1850 році
Ю. Шкрібляк
повертається в рідне село, а в 1852 одружується.

Юрій Шкрібляк образно відчував площину і форму предметів, з особливим чуттям умів продекорувати їх своїми орнаментами, що посилювало просторове сприйняття. Свої вироби він оздоблював вишуканою плоскою різьбою, інкрустацією з баранячого білого і чорного рогу, мідного дроту, цвяшків з головками.

Місцевий священник, І.Кобринський, і старші ґазди довірили йому виконати кілька церковних речей для Яворівської церкви. Цю роботу Юрій виконав на такому високому рівні, що від тоді його вважають найкращим майстром.

ЗДОБУТКИ ЮРІЯ ШКРІБЛЯКА:

- Він є винахідником точильного верстату, який дуже швидко набув популярності в цілому світі. Це вважається найбільшим досягненням майстра у деревообробці.
 - Застосував нові прийоми різьблення.
 - Створив різноманітні форми ужиткових виробів.
 - Удосконалив техніку різьблення та орнаментику.
-

Родинну справу видатного майстра, основоположника гуцульської різьби по дереву, продовжували його сини - **Василь, Микола і Федір**, онуки **Дмитро Шкрібляк, Юрій і Семен Корпанюки**, правнук **Василь Семенович Корпанюк**, а також праправнуки **Василь, Петро, Іван Корпанюки**.

Василь Шкрібляк утвердив свою творчу самобутність у неперевершених мистецьких творах і плідній викладацькій діяльності. Був засновником та викладачем Крайової школи різьбярства, токарства та металеві орнаментики у Вижниці в 1905 році. Твори майстра стали класикою народної різьби. Згодом школу реорганізували в Вижницький коледж прикладного мистецтва імені В. Шкрібляка.

1856-1928

Микола Шкрібляк

(1858 - 1920), обрав собі інший напрямок різьблення. Для виділення орнаментальних мотивів на зовнішній поверхні виробів він почав глибше вибирати тло площини. Вибране поле він густенько вибивав цвяшками, виходило "цьокане" поле - "цьоканка", завдяки якій рельєфніше виділялися основні мотиви. В орнамент Микола частіше, ніж батько і брат, вводив мотиви "кочела", "гадючки", "трилисник", "кучері", "баранячі роги". Крім **плоского різьблення**, він почав робити в декорі **інкрустації** білими і голубим бісером.

Головні орнаментальні мотиви в тарілках і раквах він почав викладати багатокольоровим бісером.

РОБОТА М. ШКРІБЛЯКА

Федір Шкрібляк (1859 – 1942)

Чисту ("суху") геометричну різьбу він вдало поєднував з інкрустацією ("викладанкою"), виявляючи тонкий смак і творчу поміркованість.

Майстерно увиразнював плоску різьбу елементами рельєфної пластики, створюючи досконалі за орнаментикою композиції на гладкому тлі або з "ільчастим письмом". Його улюбленими мотивами були ромби з гачками та кучерями, ланцюжки з ромбів та овалів ("віконці" та "п'явки"), розети, хрести (трираменний та мальтійський), "пшенички", а також елементи тригранної частоти різьби - "ширинки".

Катерина Шкрібляк (1860-1938) – відома майстриня-вишивальниця.

Вийшла заміж за **Івана Корпанюка**. У них були сини **Юрко і Семен Корпанюки** – всесвітньо відомі майстри.

Петро Корпанюк є внуком Юрка Корпанюка. Рід Корпанюків теж походить з різьбярів. Юрій Шкрібляк навіть не думав, що саме від доньки піде продовження династії. Сини різьбили, але згодом на їх роді обірвався той талант.

Продовжився завдяки об'єднанню зусиллю двох родів. Іван Корпанюк був боднар, а вже сини стали різьбярями. Вони не тільки продовжили традиції, але й внесли свою фантазію.

У 1884 році на Гуцульщині спалахнула епідемія тифу. Багато селян померло від цієї хвороби. На самий Великдень – 6 травня, на 62 році життя відійшов у вічність і Юрій Шкрібляк.

Львівська газета “Діло” так повідомила про смерть різьбаря: **“Зійшов зі світа незвичайний талан руського народу... Був чоловік не письменний, але з природи дуже інтелігентний, спокійний, відданий своїй справі. Все, що випускав із своїх рук, носило на собі знамя довгої та тривалої праці, гармонії в композиції та витонченості”**.

**ТАЛАНТ ВІН МАВ ОД
БОГА І ЛЮДЕЙ,
ПОНАД УСЕ
ГУЦУЛЬЩИНУ
ЛЮБИВ,
ЇЇ КРАСОЮ ВІН
ТВОРИВ І ЖИВ.**

Його рідні вирішили увіковічнити пам'ять про народного майстра різьбярства ХХ століття у рідному селі Юрія Яворові. Пам'ятний знак поставлено на обійсті правнука Дмитра Шкрібляка, правнука різьбяра, не далеко від його рідної хати.

За основу пам'ятника взято чотирираменний хрест, який у своїх роботах часто використовував Юрій Шкрібляк. Пам'ятний знак складається з чотирьох квадратів, що було характерним для його робіт, які скріплені маленькими оздобленими трикутниками.

На освячення пам'ятного знаку з нагоди 190-річчя від дня народження всесвітньо відомого різьбяр Юрія Шкрібляка з'їхалася численна родина.

Згідно з гуцульською традицією, майстрам, що працювали над виготовленням хреста, Олена Шкрібляк, праправнучка Юрія, помила руки з побажаннями, щоб вони у них ніколи не боліли і сотворили ще не один витвір мистецтва, подарувала кожному з них хліб і вишиту скатертину

